קריאה נגדית

זה קרה שבועות אחדים אחרי שקמה המערכת הנוכחית של העולם הזה, באביב 1950.

במערכת הוחלט להעלות לדיון שאלה נוקבת: האם יש צורך בשירות־חובה של בנות בצה"ל, או שאפשר להסתפק בשירות־בהתנדבות.

לצורך הכתבה נאסף חומר רב על שיבוץ חיילות בתפקידים מיותרים ובלתי־חיוניים. צולמו כמה תמונות, שהראו בנות מתבטלות.

לפני פירסום הכתבה התקשר דובר צה"ל דאז, מויש פרלמן, עם אורי אבנרי. הוא רצה לשכנע אותו, בגימוקי „ציונות", לוותר על הכתבה. אבנרי השיב לו, שכל חברי המערכת היו חיילים קרביים שהצטיינו במילחמה, ושמליצות גבובות על קדושת צה"ל אינן עושות עליהם שום רושם. זה טוב בשביל הזקנים, שניהלו אז את כל העיתונים. זה לא טוב בשביל עורכי עיתון צעיר, ששוחררו זה עתה מצה"ל.

אז עבר הדובר לסיגנון פשוט וגס: או שהעולם הזה יוותר על הכתבה, או שמישרד־הביטחון יטיל עליו חרם.

אבנרי קם ואמר לו שלום. מובן שהכתבה פורסמה (העולם הזה 662).

✶ נולחמות דיין ופרס

באותו שבוע הוטל החרם. במשך השנתיים שלפני כן (כש־העולם הזה עוד היה עיתון תמים ובלתי־פוליטי, בעריכת אורי קיסרי) רכש צה"ל כמות גדולה של גליונות מדי שבוע, להפצה בין החיילים. באותו שבוע נפסקה ההזמנה.

היא לא חודשה עד היום. כאשר אלפי חיילים מתמרמרים — ומבטאים התמרמרות זו במיכתבים לנו ולעיתונים אחרים — מדוע אין העולם הזה מגיע אליהם בצינורות צה"ל, הרי התשובה טמונה בסיפור זה.

בימי כהונתו של משה דיין כרמטכ"ל, לחמה בנו צמרת צה"ל בשצף־קצף. כשהוחלף דיין, המשיך בחרם סגן שר־הביטחון שימעון פרס, שניהל נגדנו מילחמה קיצונית, משום שחשפנו כמה ממעשיו במישרד־הביטחון. לאחר מכן הסף החרם ל„ממוסד", ודת־הכספים של הכנסת קיבלה לידיה את הסמכות להחליט, במקום חיילי צה"ל, מה הם צריכים לקרוא. הזמנת־העיתונים מחולקת כמו כל שלל אחר במישטר־השחיתות הקיים: זוכים עיתונים מיסלגתיים הקרובים לקערה, ועיתונים שהמישטר רוצה לשחד אותם. העולם הזה ממשיך להיות מוחרם.

במשך הזמן נרקמו יחסים ידידותיים ביניהם ובית מרבית המפקדים הבכירים של צה"ל. אני עצמי מכהן ככתב צבאי מואמן, וזוכה לייחס הוגן, ויותר מזה, במילוי תפקידי. רמטכ"לים נפגשו לא פעם עם עורכי השבועון. נדמה לי שאין כיום ציבור הקורא את העולם הזה בהתמדה ובעיקביות כמו ציבור קציני צה"ל. אין כימעט מוצב או מחנה שאין העולם הזה מגיע אליו — בידי חיילים שקונים אותו בכספם.

אבל גם כיום אין העולם הזה מגיע אף לחייל צה"ל אחד בדרכים הרשמיות. יש הצופה, יש על המישמר, והם מגיעים ליחידות בכמויות המעוררות רוגז כללי. העולם הזה אין.

מאז מילחמת יום־הכיפורים שלחנו בחינם, מדי שבוע, כמות גדולה מאד של גליונות ליחידות ולחיילים בודדים שביקשו זאת. היה זה לא רק „שי לחייל" משלנו, אלא גם נסיון לקיים את הקשר עם קוראינו הקבועים, שגוייסו כמו רוב חברי המערכת. נמשיך באספקת העיתון לכל אחד מן החיילים שביקשוהו בשעתו עד לשיחרורו.

✶ לא עבד, לא אסיר

אולם מיבצע פרטי זה, בו השקענו הרבה עבודה ולא מעט כסף, אינו צריך לחפות על השערורייה המתמשכת של החרמת העולם הזה על־ידי מישרד־הביטחון.

עצם החלטתם של עסקני־ביטחון כושלים למנוע מחיילים עיתון שהם רוצים בו, מגלה גישה דיקטטורית, המתאימה יותר למישטר טוטאליטרי. החייל במדינה דמוקראטית אינו עבד ואינו אסיר, שאדוניו מחליטים עבורו מה מותר לו לקרוא ומה מותר לו לחשוב. התיימרות זו עצמה מעידה על שחצנותם של המחליטים — שחצנות שקצרה קציר נורא, כאשר הופעלה בשטחים אחרים של מערכת־הביטחון.

אין לנו כל תיקווה שיחס זה ישתנה כל עוד מסור הביטחון בידי אדם כמו משה דיין, שאת השפעתו ההרסנית על ביטחון המדינה ניבאנו וגינינו הרבה זמן לפני שהוא גרם לאסון־הדמים של יום־הכיפורים. אולם כאשר מדברים על טיהור, על חיסול ההסתאבות, על בניין־מחדש של צבא עממי יעיל ובעל־הכרה — יש לחשוב מחדש גם על נושא זה.

החייל הישראלי הוא אזרח במדים — אזרח חופשי, חושב, בוחר. כל נסיון למנוע ממנו חומר־קריאה ומקור־מידע שהוא הפץ בהם — הוא פשע כלפי האופי הדמוקראטי של צבא זה, שהוא מקור כוחו. הגיע הזמן לתת לחיילים עצמם להחליט באילו עיתונים הם חפצים, ובאילו לא.

אין לנו ספק מה תהיה ההכרעה לגבי שבועון זה. היא מתבטאת מדי שבוע בגל המיכתבים והגלוויות המגיע אלינו מכל יחידות צה"ל.

אלי תבע

תשבץ העולם הזה 1903

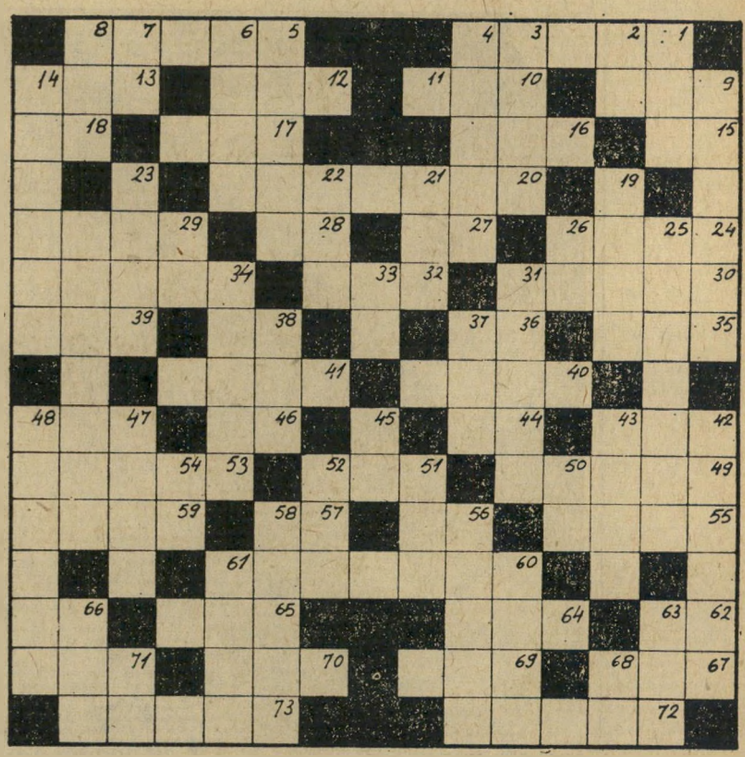

מאוזן:

1. מעבר מנוזל לאדים. 5. משכורת, רווח. 9. הקדש מוסלמי. 10. מקום נישא. 12. חום קשה בגוף. 13. נזדמן עם מאן־דהוא. 15. עמוד מים. 16. בוז, לעג. 17. כסף רב. 18. במתינות, בנחת. 20. מדינה דרום אמריקאית. 24. בגד. 27. עיר כהנים. 28. תו נגינה. 29. איש חסיד ועושה נפלאות בימי המלכה שלומציון. 30. כינוי למתנגדי הסיפוח. 32. צמר כבוש. 34. מוסיף „נופך" למציאות. 35. מכיל בכל קבולו. 36. אמתחת. 38. סימן, תווית. 39. תו דואר. 40. שומר. 41. קשור בחבלים. 42. ברונזה. 44. אבר בגוף. 46. חלוש, אין אונים. 47. נידוי. 49. זיון. 51. דרגה צבאית. 53. מעל כוח ההתנגדות. 55. מהוה, חסר צבע. 56. קדומת שם הולנדי. 57. צד מערב. 59. עושה דבר רע בכוונה תחילה. 60. מועצת זקני העם וביה"ד בימי בית שני. 42. משא כבד. 64. ממלכה קדומה ליד שומר. 65. מאכל חיוני. 66. יבשה מוקפת מים. 67. בד טבעי. 69. זכות לבטל החלטת רוב. 70. תבלין. 71. תואר כבוד ספרדי. 72. מזבלה. 73. אדונינו־מורינו־רבינו (ר"ת).

מאונך:

1. חולל. 2. כלי הקשה. 3. השכחה ב־מיזיר. 4. סופר נורווגי, כתב את רעב. 5. הכרזה חגיגית. 6. גנוז, צפון. 7. אסקופה. 8. הגנה אזרחית (ר"ת). 9. שבט גרמני שבזז את רומא, שם נרדף למחריבי ערכי תרבות. 14. כובע פרווה אותו לובשים חסידים. 19. שוטם. 21. כלי מיתרים. 22. שיח נוי. 23. נוטש. 25. מדינה אירופית. 26. דורון. 29. יום טוב. 31. צורה גיאומטרית. 33. ענף עבה. 34. גמלוני. 37. ציר. 38. גהינום. 42. מחבר לא זו ה־דרך. 43. צורה, מראה. 45. יושב בתענית. 47. נביא. 48. אצייל סיני. 50. קריאת צער. 51. בו נראה אלוהים למשה. 52. מלך ב־מחזה שקספירי. 54. בן נוח. 56. גאולת דם סיציליאנית. 58. במאי תיאטרון וסרטים ישראלי. 60. חרוך נפש. 61. נאה, יפה. 63. אבן יקרה. 66. נהרה. 68. מדבה. 71. תו נגינה.

חשבץ 1903
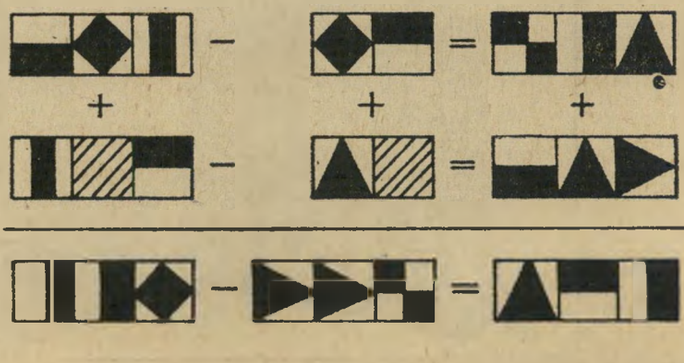
זוהי חידת חשבונית. כל ריבוע מסמל ספירה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור, חיסור, כפל וחילוק, יש למצוא איזו ספירה מציין כל סמל של ריבוע.